

Luonnonmarjojen poimijat – UM:n ajankohtaiskatsaus

27.3.2024

Katja Luopajarvi, yksikön päällikkö

Ulkoministeriö, Maahantuloasioiden yksikkö

Schengen-turistiviisumihakemusten vastaanoton keskeyttäminen Thaimaassa

- Ulkoministeriö on päättänyt keskeyttää luonnonmarjanpoimijoiden Schengen-viisumihakemusten vastaanoton Thaimaassa. Ulkoministeriö tiedotti asiasta 15.3.2024.
- Keskeytys koskee kaikkia hakijoita Suomen Bangkokin suurlähetystön toimipiiriin kuuluvissa maissa: Thaimaassa, Kambodzhassa ja Myanmarissa.
- Tämä merkitsee, ettei näistä maista tuleville luonnonmarjanpoimijoille myönnetä Schengen-viisumeja kesän 2024 satokaudeksi.
- Hallitusohjelman yhtenä prioriteettina on työperäisen hyväksikäytön torjuminen. Ulkoministeriö suhtautuu viisumiviranomaisena ja edustustojen viisuminmyöntöä ohjaavana viranomaisena erittäin vakavasti hyväksikäyttöön ja ihmiskauppaan.

Keskeytyksen perusteena vakavat rikosepäilyt ja oikeudellisen perustan puuttuminen

- Satokauden 2023 jälkeen ulkoministeriö teki perusteellisen arvion Schengen-viisumien myöntämisen edellytyksistä. Arviossa on otettu huomioon vuoden 2023 satokauteen liittyvät, vakavat rikosepäilyt ja törkeää ihmiskauppaa koskevat syytteet, jotka koskevat yhteensä satoja uhreja. Viisumiharkinnassa on otettava huomioon hyväksikäytön ja ihmiskaupan ilmeinen ja vakava riski.
- Schengen-viisumien myöntö luonnonmarjanpoimijoille on perustunut siihen oletukseen, että poimijat tulevat maahan turismiin verrattavassa tarkoituksessa, keräävät metsämarjoja jokaisen oikeudella ja voivat vapaasti myydä keräämänsä luonnontuotteet valitsemalleen taholle. On ilmennyt, ettei alalla vallitseva käytäntö vastaa tätä oletusta. UM:n tiedossa on, että luonnonmarjankerääjien kanssa on yleisesti tehty työsopimuksia.
- Schengen-turistiviisumia ei ole mahdollista myöntää henkilölle, jonka matkan tarkoituksena on työnteko. Näin ollen UM:llä ei enää ole oikeudellista perustetta myöntää luonnonmarjanpoimintaan Schengen-turistiviisumeita.

Ulkoministeriön rooli rajoittuu viisumi-viranomaisen tehtäviin

- Ulkoministeriön rooli rajoittuu ainoastaan viisumiharkintaan, eikä UM:llä ole toimivaltaa alan sääntelyssä laajemmin.
- Luonnonmarjanpoimijoiden maahantulon järjestämiseksi on löydettävä instrumentti, joka voidaan lain mukaan poimijoille myöntää. Koska Schengen-turistiviisumin myöntämiselle ei nykytietojen valossa ole oikeudellista pohjaa relevantti maahantulolupa on toistaiseksi työntekijän oleskelulupa.
- Hallituksen tavoitteena on löytää luonnonmarjanpoimijoiden maahantuloon kokonaisvaltaisesti toimiva pitkän aikavälin ratkaisu satokaudesta 2025 eteenpäin. Ulkoministeriö osallistuu omalta osaltaan uusien ratkaisujen selvittämiseen.

Kiitos!